

071. Bijbelstudie over de BIGI FERSUNDEI - YOM KIPUR

יום כפור

Deel 2: Hedendaagse viering

Het is alweer een maand geleden sinds wij het eerste gedeelte van deze Bijbelstudie hebben behandeld en daarom denk ik dat het goed is, om nogmaals de tekst uit de Tora over de instelling van Yom Kipur [de Grote Verzoendag] te lezen om de draad weer op te kunnen pakken: *“De Eeuwige nu zeide tot Moshe [Mozes]: Spreek tot uw broeder Aharon [Aaron], dat hij niet te allen tijde kome in het heiligdom binnen het voorhangsel voor het verzoendeksel dat op de ark ligt, opdat hij niet sterve; want in de wolk verschijn Ik boven het verzoendeksel. Slechts op deze wijze zal Aharon het heiligdom binnengaan: met een jonge stier ten zondoffer en een ram ten brandoffer. Het heilige linnen onderkleed zal hij aantrekken en een linnen broek zal over zijn vlees zijn en met een linnen gordel zal hij zich omgorden en een linnen tulband zal hij zich ombinden; dit zijn heilige klederen, die hij zal aantrekken, nadat hij zijn lichaam in water gebaad heeft. En van de vergadering der Israëlieten zal hij twee geitenbokken ten zondoffer en een ram ten brandoffer nemen. Dan zal Aharon de stier van zijn eigen zondoffer brengen en verzoening doen voor zich en zijn huis. Hij zal de twee bokken nemen en ze voor het aangezicht van de Eeuwige stellen bij de ingang van de tent der samenkomst, en Aharon zal over de beide bokken het lot werpen; een lot voor יהוה Adonai en een lot voor עֲזָזֵל Azazel. Dan zal Aharon de bok waarop het lot voor Adonai gevallen is, brengen en hem ten zondoffer bereiden. Maar de bok waarop het lot voor Azazel gevallen is, zal men levend voor het aangezicht van de Eeuwige stellen, om daarmee verzoening te doen, door hem voor Azazel de woestijn in te zenden. Dan zal Aharon de stier van zijn eigen zondoffer brengen en verzoening doen voor zich en zijn huis; hij zal de stier van zijn eigen zondoffer slachten. En hij zal een pan vol gloeiende kolen van het altaar voor het aangezicht van de Eeuwige nemen en zijn handen vullen met fijngestoten welriekend reukwerk en dat alles brengen binnen het voorhangsel. Dan zal hij het reukwerk op het vuur leggen voor het aangezicht van de Eeuwige, zodat de wolk van het reukwerk het verzoendeksel dat op de getuigenis ligt, bedekt, opdat hij niet sterve. Dan zal hij een deel van het bloed van de stier nemen en dat met zijn vinger sprenkelen op het verzoendeksel, aan de voorzijde; en voor het verzoendeksel zal hij zeven maal dat bloed met zijn vinger sprenkelen. Dan zal hij de bok van het zondoffer, voor het volk bestemd, slachten en zijn bloed naar binnen, achter het voorhangsel brengen, en met dat bloed doen, zoals hij met het bloed van de stier gedaan heeft: hij zal het op het verzoendeksel en voor het verzoendeksel sprenkelen. Zo zal hij verzoening doen over het heiligdom om de onreinheden der Israëlieten en om hun overtredingen in al hun zonden; aldus zal hij doen met de tent der samenkomst, die bij hen verblijf houdt te midden van hun onreinheden. Geen mens zal in de tent der samenkomst zijn, wanneer hij daar binnengaat om in het heiligdom verzoening te doen, totdat hij naar buiten komt en verzoening gedaan heeft voor zichzelf, voor zijn huis en voor de gehele gemeente Israëls. Dan zal hij naar buiten gaan naar het altaar, dat voor het aangezicht van de Eeuwige staat, en daarover verzoening doen; hij zal van het bloed van de stier en van het bloed van de bok nemen en dat rondom aan de horens van het altaar strijken. Dan zal hij daarop met zijn vinger zevenmaal van het bloed sprenkelen en het reinigen en heiligen van de onreinheden der Israëlieten. Wanneer hij de verzoening van het heiligdom en van de tent der samenkomst en van het altaar voleindigd heeft, dan zal hij de levende bok brengen, en Aharon zal zijn beide handen op de kop van de levende bok leggen en over hem al de ongerechtigheden der Israëlieten en al hun overtredingen in al hun zonden, belijden; hij zal die op de kop van de bok leggen en die door iemand, die daarvoor gereed staat, naar de woestijn laten brengen. Zo zal de bok al hun ongerechtigheden op zich dragen naar een onvruchtbaar land, en hij zal die bok in de woestijn vrijlaten. Daarna zal Aharon naar de tent der samenkomst komen en de linnen klederen uittrekken, die hij aangetrokken had, toen hij het heiligdom binnenging, en zal ze daar laten liggen. Hij zal zijn lichaam in water baden op een heilige plaats en zijn gewone klederen aantrekken; dan naar buiten gaan en zijn brandoffer en het brandoffer van het volk bereiden en verzoening doen voor zich en voor het volk. En het vet van het zondoffer zal hij op het altaar in rook doen opgaan. Hij nu, die de bok voor Azazel weggebracht heeft, zal zijn klederen wassen,*

zijn lichaam in water baden en daarna in de legerplaats komen. En de stier van het zondoffer en de bok van het zondoffer, waarvan het bloed gebracht werd om verzoening te doen in het heiligdom, zal men buiten de legerplaats brengen en hun huid, hun vlees en hun mest met vuur verbranden. Wie dat verbrandt, zal zijn klederen wassen, zijn lichaam in water baden en daarna in de legerplaats komen. **Dit zal u tot een altoosdurende inzetting zijn:** in de **zevende maand** op de **tiende der maand** zult gij u verootmoedigen en generlei werk doen, zomin de geboren Israëliet als de vreemdeling, die in uw midden vertoeft. Want op deze dag zal over u verzoening gedaan worden, om u te reinigen; van al uw zonden zult gij gereinigd worden voor het aangezicht van de Eeuwige. Het zal u een volkomen Shabat zijn en gij zult u verootmoedigen, **het is een altoosdurende inzetting!** En de verzoening zal de priester doen, die men gezalfd heeft en die men gewijd heeft, om in zijns vaders plaats het priesterambt te bekleden; hij zal de linnen klederen, de heilige klederen, aantrekken; het heilige der heiligen zal hij verzoenen, ook de tent der samenkomst en het altaar zal hij verzoenen, en over de priesters en het ganse volk der gemeente verzoening doen. **En dit zal u een altoosdurende inzetting zijn,** ten einde verzoening te doen over de Israëlieten om al hun zonden, eenmaal in het jaar. En hij deed, zoals de Eeuwige Moshe bevolen had.” **Surinaams:** “We, te negi dei fu a mun pasa, a dei di meki tin, dati de a bigi Fersundeï, fu taki, a dei, disi un mu suku fu unu nanga Masra kon bun. We, a dei dati de wan bigi bedaki, disi un mu kon makandra, én nanga fasten én nanga begi un mu saka un srefi dipi gi Masra, begi En pardon fu ala un sondu. A dei un no mu du wan wroko, ma ofrandi un mu tyari kon gi Masra, én nanga fasten un mu pina un skin, fu un sondu ede. Fosi Aharon [Aaron] mu teki wan yongu kow, kiri en fu wan ofrandi fu en eigi suma srefi, fu meki en srefi nanga en famiri fosi kon bun nanga Gado. Na baka a mu teki tu krabita-boko fu den pikin fu Israel, poti den na Masra fesi na a ferbontu-oso doro, én dan a mu hiti doblo fu den tu boko, a wan, a fu kiri gi Masra, én a trawan, a fu libi. We, a boko, disi kisi a doblo fu Masra, dati Aharon mu teki, kiri fu wan sondu-ofrandi; én dan a mu furu en anu nanga switi spesrei-sani, tyari dati go te na bakasei fu a bigi garden na ini a Moro-santa-presi. So srefi a mu teki afu fu a kow-brudu, tyari go na ini, én dan a mu dipi en finga na ini a brudu, spater na a Gnade-trown; ma na fesi fu a Gnade-trown a mu spater a brudu sebi-tron na gron nanga en finga. So srefi a mu du tu nanga a brudu fu a boko, di a ben kiri fu wan sondu-ofrandi gi den pikin fu Israel. Na baka a mu nati a altari tu nanga a brudu fu a kow én fu a boko, meki dati kon krin tu. En te a kaba nanga da wroko, fu puru ala sondu na ini da heeli temple, dan Aaron mu teki a tra boko, a libiwan, poti ala tu anu na a boko ede, én ala na ten, di en anu de na tapu a boko, a mu bekenti ala sondu fu den pikin fu Israel, nanga alasani, di den ben misï, poti na a meti tapu. Na baka Aharon mu meki wan suma teki a boko, yagi en go farawe te na ini wustein, fu meki a meti tyari ala suma sondu gwe. Na so Aaron mu puru den Israel-suma sondu ibri yari wantron, én dati mu de wan fasti wét fu unu te fu alaten.” (ויקרא [Leviticus] 16:2-34). - In deel 1 van deze Bijbelstudie heb ik reeds uiteengezet, dat de twee bokken Yeshua en satan moeten vertegenwoordigen, want als de ene bok “laAdonai” [voor de Eeuwige] was, dan is het niet meer dan logisch dat de andere bok, “laAzazel”, bestemd was voor Zijn tegenstander! Dat blijkt ook uit de diepere betekenis van hetgeen daarna met deze twee bokken verder gebeurde. Nadat de bok voor Adonai onschuldig geslacht werd voor de zonden van het volk, werden diezelfde zonden na deze verzoeningsdaad op de bok voor Azazel geworpen, die vervolgens levend uit de legerplaats werd gejaagd om de zonden uit het volk geheel te verwijderen en terug te brengen naar degene bij wie ze ook oorspronkelijk vandaan komen: de satan! Zo vertegenwoordigt de ene bok Yeshua, die de zonden der wereld op Zich nam en ons met Zijn onschuldig bloed verzoend heeft met Zijn Vader, terwijl de andere bok de tegenpartij vertegenwoordigt, aan wie de zonden terug worden gegeven en die dan wel voorlopig nog in leven blijft, maar op G’ds tijd geoordeeld zal worden.

Beide bokken typen van Yeshua???

En toch zijn er ook bijbeluitleggers, die nog steeds van mening zijn, dat **beide bokken** een beeld zijn van de Verlosser. De beide bokken schaduwen volgens hen niet twee, maar één en dezelfde Persoon af, namelijk Yeshua! In hun visie is de bok die geslacht werd de lijdende, stervende, vernederde zonde- en vloekdragende Jezus en de levende bok is de zegevierende, opgestane en uit de macht des doods ontbondene Jezus. Volgens deze zienswijze moeten de twee bokken dus afzonderlijk voorstellen, wat zich in Yeshua verenigt: de dood en de opstanding! Maaarrrrr, volgens mij kan deze theorie niet kloppen en wel om diverse redenen. Laten wij de feiten even op een rijtje zetten: nadat het lot had aangewezen welke van de twee

bokken Yeshua moest voorstellen, werd hij even als zijn tegenbeeld als zondoffer voor het volk geslacht. Yeshua stond echter op uit de doden en voer op naar de troon van Zijn Vader in de hemel. De andere bok werd niet geslacht, maar levend naar een onbewoonde wildernis verdreven. Het kan daarom geen symbolische voorstelling van de uit het graf verrezen Yeshua zijn, want hij stierf niet en bovendien kan de woestijn waarheen deze bok werd verdreven, ook niet de hemel voorstellen omdat de woestijn een verlaten, onbewoonde wildernis is, wat van de hemel absoluut niet gezegd kan worden. Maar ik vond in de Tora nóg een uiterst belangrijke aanwijzing voor mijn vaste overtuiging dat de tweede bok in géén geval onze Verlosser kan voorstellen maar juist een beeld is van de satan, Zijn tegenstander: *“Wanneer hij de verzoening van het heiligdom en van de tent der samenkomst en van het altaar voleindigd heeft, dan zal hij de levende bok brengen, en Aharon zal zijn beide handen op de kop van de levende bok leggen en over hem al de ongerechtigheden der Israëlieten en al hun overtredingen in al hun zonden, belijden; hij zal die op de kop van de bok leggen en die door iemand, die daarvoor gereed staat naar de woestijn laten brengen. Zo zal de bok al hun ongerechtigheden op zich dragen naar een onvruchtbaar land, en hij zal die bok in de woestijn vrijlaten. Daarna zal Aharon naar de tent der samenkomst komen en de linnen klederen uittrekken, die hij aangetrokken had, toen hij het heiligdom binnenging, en zal ze daar laten liggen. **Hij zal zijn lichaam in water baden op een heilige plaats en zijn gewone klederen aantrekken; dan naar buiten gaan en zijn brandoffer en het brandoffer van het volk bereiden en verzoening doen voor zich en voor het volk. En het vet van het zondoffer zal hij op het altaar in rook doen opgaan. Hij nu, die de bok voor Azazel weggebracht heeft, zal zijn klederen wassen, zijn lichaam in water baden en daarna in de legerplaats komen.**”* (ויקרא Vayiqra [Leviticus] 16:20-26). Deze symboliek duidt erop dat zij allebei met de duivel in aanraking waren gekomen, want beiden moesten zij zich reinigen hun klederen wassen en zich in water baden. Verder wil ik erop wijzen dat het leggen van de reeds verzoende en vergeven zonden op de kop van de levende bok pas plaats vond nadat Aharon uit het heilige der heiligen van achter het voorhangsel was teruggekeerd. Als wij de Hebreeënbrief hierover raadplegen zullen wij zien, dat dit een handeling symboliseert die pas na de wederkomst van Yeshua zal plaats vinden, als namelijk de zonden van de gehele mensheid op de kop van satan worden gelegd en hij levend voor een periode van duizend jaar naar een woeste, verlaten, onbewoonde wildernis zal worden weggezonden, naar de diepe afgrond van Openbaring 20:3. Maar als de tweede bok dus onmogelijk de opgestane Yeshua kon voorstellen, wie dan wel? De eerste bok was reeds geslacht. Hij was het beeld van de gestorven Mashiach en kon derhalve beslist niet meer de opgestane Mashiach voorstellen omdat hij al dood was. Blijft dus de vraag: wie of wat symboliseerde in de tempelplechtigheid op Yom Kipur onze verrezen Redder en Verlosser, die naar de hemel ging, naar de troon van Zijn Vader? Welnu, laten wij eerst even kijken wat het symbool is van de hemel en van G'ds troon. Als wij de heilige geschriften zorgvuldig bestuderen komen wij al gauw tot de conclusie dat het aardse beeld van de hemel het heilige der heiligen was en het aardse type van G'ds troon was het verzoendeksel in het heilige der heiligen. Wie ging, nadat de onschuldige bok voor onze zonden geslacht was, in het heilige der heiligen en bracht het verzoenend bloed binnen het voorhangsel voor deze symbolische troon van G'd? Het was de hogepriester! En hoe wordt de opgestane Yeshua, die nu aan de rechterhand van Zijn Vader in de hemel zit, in Hebreeën 4:14-5:10 genoemd? Onze Hogepriester!

Yeshua, onze hemelse Hogepriester

Laten wij daarom deze belangrijke tekst toch even lezen: *“Daar wij nu een grote Hogepriester hebben, die de hemelen is doorgegaan, Yeshua, de Zoon van G'd, laten wij aan die belijdenis vasthouden. Want wij hebben geen hogepriester, die niet kan medevoelen met onze zwakheden, maar een, die in alle dingen op gelijke wijze als wij is verzocht geweest, doch zonder te zondigen. Laten wij daarom met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, opdat wij barmhartigheid ontvangen en genade vinden om hulp te verkrijgen te gelegener tijd. Want elke hogepriester, die uit de mensen genomen wordt, treedt voor de mensen op bij G'd, om gaven en offers te brengen voor de zonden. Hij kan tegemoet komend zijn jegens de onwetenden en dwalenden, daar hij ook zelf met zwakheid omvangen is, die hem verplicht evenzeer als voor het volk, voor zichzelf offers voor de zonden te brengen. En niemand matigt zichzelf die waardigheid aan, doch men wordt ertoe geroepen door G'd, zoals immers ook Aharon. Zo heeft ook de Mashiach Zichzelf niet de eer toegekend Hogepriester te worden, maar Hij, die tot Hem sprak: Mijn Zoon zijt Gij; Ik heb U heden verwekt; zoals Hij ook op een andere*

plaats spreekt: Gij zijt priester in eeuwigheid naar de ordening van Malki-Tzedeq. Tijdens Zijn dagen in het vlees heeft Hij gebeden en smekingen onder sterk geroep en tranen geofferd aan Hem, die Hem uit de dood kon redden, en Hij is verhoord uit Zijn angst, en zo heeft Hij, hoewel Hij de Zoon was, de gehoorzaamheid geleerd uit hetgeen Hij heeft geleden, en toen Hij het einde had bereikt, is Hij voor allen, die Hem gehoorzamen, een oorzaak van eeuwig heil geworden, door G'd aangesproken als Hoge priester naar de ordening van Malki-Tzedeq."

Surinaams: "We, di wi abi so wan bigi Grandomri, disi ben pasa den hemel doro, dati na Yeshua, a Pikin fu Gado: meki wi hori fasi dan na a bekenti fu wi. Bikasi wi no abi so wan grandomri, disi no kan abi sari-ati nanga a swakafasi fu wi; ma E srefi ben ondروفeni tesi tu na alafasi, ma sondu A no ben abi. Fu dat ede meki wi go krosbe na a gnadetrown sondro frede, fu En kan sari wi, én fu wi kan feni gnade na ten, te wi abi yepi fanowdu. Bikasi ibri grandomri, disi den teki na mindri fu libisma, den poti fu suma ede, fu a luku densani, disi den abi nanga Gado, meki a tyari presentí nanga ofrandí kon fu den sondu; én meki a kan abi san ati fu den, disi no sabi moro betre, én disi de misi wansani; bikasi en snefi tu de wan swaka suma. Én fu dat swakafasi ede, so leki a meki ofrandi fu den sondu fu a pipel, so srefi a musu du fu en srefi tu. Én no wan sma no kan teki so wan bigi wroko nanga en eigi wani, boiti a sma nomo. disi Gado de kari, leki a ben kari Aharon. So srefi Mashíach tu, En no ben poti En srefi na a glori fu tron grandomri, ma En ben poti En, disi ben taki gi En taki: Yu na Mi Pikin, tide Mi ben meki Yu kon gebore. So leki fa A de taki tu na wan tra pe taki: Yu de wan domri te fu alaten na a fasi fu Malki-Tzedeq. Na den dei, di A ben de na En libisma fasi, A ben tyari someni begi én dyeme nanga tranga bari én kreiwatra leki ofrandi gi En, disi ben kan yepi En, puru En na ini dede; én Gado ben yere En tu, puru En na ini a frede. We, En, awansi En de a Pikin srefi, toku na ini a pina fu En A ben leri fu gehoorsaam; én dan, di a doro alasani, A ben tron a suma, disi kan meki ala den, di de gi yesi na En, kan kisi a bun libi fu tego. Én Gado de kari En wan grandomri na a fasi fu Malki-Tzedeq."

Hindoestaans: "Hamlogke sab se barka Agwa Parmeswar ke Beta Yeshua hai. U swarag ke dwára uppar gail hai. Aur hamlogke cáhi i bát pakarle rahe ke. U khub thik se samjhe hai ki hamlog kamjor báti. U hamlogke ner sab cij me ajmáwal gail hai aur u ekko páp na karis hai. Parmeswar hamlogke bhalái kare hai. Ohi khátin áw, hamlog bedar se ose sab kuch mángi ja, jeme u hamlogke dája kare aur háth lagáwe jab hamlogke jaruri rahi. Israel ke sab se barka agwa ek insán hai jaun Parmeswar dwára cunal hai aur játi ke dari par oke kuch dán dewe hai aur páp mitáwe khátin balidán kare hai. Jab koi Parmeswar ke bát na thik se jáne hai aur bhatke hai, tab agwa oke dája kar sake hai. Ohu to pura na hai. Ohi se oke na kháli játi log ke páp khátin balidán kare ke pari, baki bhi ápan páp khátin. Koi kabhi na apane ke sab se barka agwa banái sake hai. I uca darja kháli Parmeswar dei sake hai, jaise u Aharon ke bhi deis raha. Aur Mashíach bhi na ápan ádar ke bise me socke apane ke sab se barka Agwa banáis. Baki Parmeswar aise karis jab u ose bolis ki: Tu Hamár Beta báte, áj Ham sab koi ke janáila ki Ham tor Báp báti. Aur u bhi bolis ki: Tu jaise Malki-Tzedeq sada khátin agwa rahihe. Jab Yeshua dunia par ápan jiwán insán ghat bitáwat raha, tab u roi-roike prátna karke Pita Parmeswar ke gohoráwat raha. U to oke maut me se bacái sakat. U kháli mángat raha ápan Báp ke hiccha pura kare, ohi se Parmeswar okar prátna sunis aur okar dar dur kar deis. Aisane, u cáhe Parmeswar ke Beta hai, tabbo u dukh sahe ke dwára sikhis hai ápan Báp ke bát máne ke. Ab u ápan sab kám pura karke sada ke liye bacáwe hai je okar bát sune hai. Aur Parmeswar oke jaise Malki-Tzedeq sab se barka agwa ghat baitháis hai."

Javaans: "Jalaran sangka kuwi para sedulur, hayuk awaké déwé pada nggondèli sing kentyeng marang pengandel sing diakoni karo awaké déwé. Kenèng apa aku kok ngomong kuwi? Awit awaké déwé iki nduwé Imam Gedé sing wis mlebu swarga lan teka nang ngarepé Gusti Elohim, yakuwi Gusti Yeshua, Anaké Gusti Elohim. Imam Gedé iki dudu sakwijiné wong sing ora bisa ngrasakké kangèlané lan karingkihané awaké déwé, nanging Dèkné malah wis kagoda ing prekara apa waé, tunggalé waé karo awaké déwé. Bédané namung iki: Dèkné ora pisan-pisan tiba ing dosa. Mulané para sedulur, hayuk awaké déwé pada mara karo kendel nang ngarepé Gusti Elohim. Dèkné pantyèn gedé kwasané lan bisa nulungi awaké déwé. Dèkné trésna lan gelem nulungi awaké déwé. Dèkné gedé kawelasané lan ing waktu kangèlan apa waé, Dèkné mesti bakal nekakké pitulungan. Para sedulur, kowé ngerti nèk Imam Gedé kuwi kapilih sangka tengahé manungsa, supaya dadi wakilé manungsa nang ngarepé Gusti Elohim. Dèkné sing kudu masrahké pawèhé lan uga kurban kéwan marang Gusti Elohim, kanggo pangapurané dosa. Lan jalaran dèkné déwé ngalami sak wernané karingkihan, dèkné ya bisa nduwèni kawelasan lan kesabaran marang wong sing klèru lan durung dunung. Uga, jalaran dèkné déwé okèh karingkihané, mulané, nèk dèkné masrahké kurban kéwan, kuwi ora namung kanggo

pangapurané dosané bangsané, nanging uga kanggo pangapurané dosané dèkné déwé mbarang. Kejaba sangka kuwi, ora ènèng wong bisa dadi Imam Gedé sangka kekarepané déwé, ora, nanging Gusti Elohim sing milih lan manggil wong munggah pangkat kuwi, ora béda kaya Imam Gedé Aharon. Mengkono uga Mashiach, Dèkné ora ngangkat Dèkné déwé dadi Imam Gedé, ora, nanging Gusti Elohim sing milih Dèkné. Gusti Elohim ngomong ngéné: Kowé lan Kowé déwé dadi Anakku. Ing dina iki Aku netepké nang ngarepé jagat nèk Kowé dadi Anakku sing ngwasani sembarang. Lan nang ayat liyané Gusti Elohim ngomong ngéné: Kowé slawas-lawasé bakal dadi Imam, tunggalé karo Imam Malki-Tzedeq. Para sedulur, kowé ngerti déwé nèk Gusti Yeshua, dongé Dèkné ijk nang jagat kéné, ndonga lan nyuwun marang Gusti Elohim karo sambat lan nangis, awit Gusti Elohim nduwèni kwasa ngluwari Dèkné sangka tangané wong-wong sing arep matèni Dèkné. Lan jalaran Gusti Yeshua ngajèni marang Gusti Elohim lan masrahké uripé sak kabèhé kanggo nuruti kekarepané Gusti Elohim, mulané Gusti Elohim ya nampa pandongané Dèkné. Mung waé, Gusti Elohim ora ngalang-alangi Dèkné dipatèni wong, nanging Gusti Elohim ngekèki kekuwatan marang Dèkné, supaya kuwat nglakoni pati kanggo nebus dosané awaké déwé. Pantyèn bener nèk Gusti Yeshua kuwi Anaké Gusti Elohim, nanging senajan ngono, Dèkné malah milih nuruti kekarepané lan kongkonané Gusti Elohim, supaya bisa nylametké awaké déwé. Mengkono kuwi Dèkné bisa ngrasakké apa tegesé manut marang Gusti Elohim, awit Dèkné ya nglakoni kasangsaran tenan. Mulané, sakwisé Gusti Yeshua nglakoni kuwi kabèh, Dèkné dadi sampurna, ora ènèng kekurangané apa-apa. Mulané Dèkné bisa ngekèki keslametan langgeng marang kabèh wong sing pada manut marang Dèkné. Gusti Yeshua nduwèni kwasa kuwi, awit Dèkné didadèkké Imam Gedé karo Gusti Elohim, tunggalé waé karo Imam Gedé Malki-Tzedeq.” (עֲבָרִים Ivrim [Hebreeën] 4:14-5:10). Yeshua is onze Hogepriester en daarom ligt het eigenlijk voor de hand wie op Yom Kipur onze Hogepriester moest symboliseren. Het was niet de levende bok, maar de hogepriester zelf! Hij, die het heiligdom binnenging om het bloed achter het voorhangsel naar het verzoendeksel, de symbolische troon van G'd te brengen, was het, die de opgestane Yeshua moest voorstellen, die figuurlijk Zijn eigen bloed binnen het voorhangsel naar de troon van Zijn Vader bracht, om daar als Hogepriester voor Zijn volk de verzoening te bewerken, en die eens bij het blazen van de laatste Shofar terug zal komen om de zonden tenslotte op de kop van de levende bok, de satan, te plaatsen en hem uiteindelijk zal wegzenden in de poel des vuurs! Er is dus een belangrijke les te leren door de Grote Verzoendag. We hebben al gezien dat de geslachte bok het in onze plaats gebrachte offer van Yeshua voorstelde, die de doodstraf op Zich nam die wij door te zondigen hebben verdiend. Maar Yeshua bleef niet dood; Hij kwam weer tot leven. Na te zijn opgevaren naar de troon van G'd pleit Hij daar voor ons - **als onze Hogepriester!** Door Hem hebben wij nu directe toegang tot het ware verzoendeksel: de troon der genade! Dit werd op een wonderbaarlijke wijze gedemonstreerd op het ogenblik waarop Yeshua stierf, toen "het voorhangsel van de tempel", dat de toegang tot het heilige der heiligen afsloot, van boven naar beneden in tweeën scheurde (Mattheüs 27:51; Markus 15:38). Dit zware voorhangsel, dat voor de ingang tot het heiligdom hing, werd in stukken gescheurd als dramatische getuigenis van het feit dat wij nu vrije toegang hebben tot G'ds troon. Vele verzen in de brief aan de Hebreeën vermelden de rol van Yeshua als onze Hogepriester en bemiddelaar. De Grote Verzoendag is dus het symbool van onze liefdevolle verzoening met G'd, die mogelijk is gemaakt door het offer van Zijn Zoon Yeshua haMashiach! Hebreeën 9:1-10:24 maakt ons deze symboliek duidelijk: “Nu had ook wel het **eerste verbond** bepalingen voor de eredienst en een heiligdom voor deze wereld. Want er was een tent ingericht, de voorste, waarin de kandelaar en de tafel met de toonbroden stonden; deze werd het heilige genoemd; en achter het tweede voorhangsel was een tent, genaamd het heilige der heiligen, met een gouden reukofferaltaar en de ark des verbonds, rondom met goud overtrokken, waarin zich bevonden een gouden kruik met het manna, de staf van Aharon, die gebloeid had, en de tafelen des verbonds; daarboven waren de cherubs der heerlijkheid, die het verzoendeksel overschaduwden; hierover kunnen wij nu niet in bijzonderheden treden. Dit was dan aldus ingericht, en de priesters kwamen bij het vervullen van hun diensten voortdurend in de voorste tent, maar in de tweede alleen de hogepriester, éénmaal in het jaar, niet zonder bloed, dat hij offerde voor zichzelf en voor de zonden door het volk in onwetendheid bedreven. Daarmede gaf Ruach haQodesh [de Heilige Geest] te kennen, dat de weg naar het heiligdom nog niet openlag, zolang de eerste tent nog bestond. Dit was een zinnebeeld voor de tegenwoordige tijd, in zoverre gaven en offers gebracht werden, die niet bij machte waren hem, die G'd daarmede dient, voor zijn besef te volmaken, daar zij met hun spijzen en dranken en onderscheiden

wassingen slechts bepalingen voor het vlees zijn, opgelegd tot de tijd van het herstel. Maar **de Mashiach**, opgetreden **als hogepriester** der goederen, die gekomen zijn, is door de grotere en meer volmaakte tabernakel, niet met handen gemaakt, dat is, niet van deze schepping, en dat **niet met het bloed van bokken en kalveren, maar met Zijn eigen bloed eens voor altijd binnengegaan in het heiligdom, waardoor Hij een eeuwige verlossing verwierf**. Want als reeds het bloed van bokken en stieren en de besprenging met de as der vaars hen, die verontreinigd zijn, heiligt, zodat zij naar het vlees gereinigd worden, hoeveel te meer zal het bloed van de Mashiach, die door de eeuwige Geest Zichzelf als een smetteloos offer aan G'd gebracht heeft, ons bewustzijn reinigen van dode werken, om de levende G'd te dienen? En daarom is Hij de middelaar van **een nieuw verbond**, opdat, nu Hij de dood had ondergaan, om te bevrijden van de overtredingen onder **het eerste verbond**, de geroepenen de belofte der eeuwige erfenis ontvangen zouden. Want waar een testament is, moet noodzakelijk van de dood van de erflater melding gemaakt worden; een testament toch wordt alleen van kracht, indien er iemand gestorven is, daar het nog geen gevolg heeft, zolang de erflater leeft. Daarom is ook het eerste verbond niet zonder bloed ingewijd. Want nadat door Moshe elk gebod volgens de Tora aan al het volk was medegedeeld, nam hij het bloed der kalveren en der bokken met water, scharlaken wol en hysop en besprengde het boek zelf en al het volk, zeggende: Dit is het bloed van het verbond, dat G'd u heeft voorgeschreven. En ook de tabernakel en al het gereedschap voor de eredienst besprengde hij evenzo met bloed. En nagenoeg alles wordt volgens de Tora met bloed gereinigd, en zonder bloedstorting geschiedt er geen vergeving. Noodzakelijk moesten dus hiermede de afbeeldingen van de hemelse dingen gereinigd worden, maar de hemelse dingen zelf met betere offeranden dan deze. Want de Mashiach is niet binnen gegaan in een heiligdom met handen gemaakt, een afbeelding van het ware, maar in de hemel zelf, om thans, ons ten goede, voor het aangezicht G'ds te verschijnen; ook niet om Zichzelf dikwijls te offeren, gelijk de hogepriester jaarlijks met ander bloed dan het zijne in het heiligdom gaat, want dan had Hij dikwijls moeten lijden sinds de grondlegging der wereld; maar thans is Hij éénmaal, bij de voleinding der eeuwen, verschenen om door Zijn offer de zonde weg te doen. En zoals het de mensen beschikt is, éénmaal te sterven en daarna het oordeel, zo zal ook de Mashiach, nadat Hij Zich éénmaal geofferd heeft om veler zonden op Zich te nemen, ten tweeden male zonder zonde aanschouwd worden door hen, die Hem tot hun heil verwachten. Want daar de Tora slechts een schaduw heeft der toekomstige goederen, niet de gestalte der dingen zelf, is zij nimmer in staat ieder jaar met dezelfde offeranden, die onafgebroken gebracht worden, degenen, die toetreden, te volmaken. Immers, zou anders het offeren daarvan niet opgehouden zijn, doordat degenen, die de dienst verrichten, na éénmaal gereinigd te zijn, generlei besef van zonden meer hadden? Doch door die offeranden werden ieder jaar de zonden in gedachtenis gebracht; want het is onmogelijk, dat het bloed van stieren of bokken zonden zou wegnemen. Daarom zegt Hij bij Zijn komst in de wereld: Slachtoffer en offergave hebt Gij niet gewild, maar Gij hebt Mij een lichaam bereid; in brandoffers en zondoffers hebt Gij geen welbehagen gehad. Toen zeide Ik: zie, hier ben Ik (in de boekrol staat van Mij geschreven) om Uw wil, o G'd, te doen. In de aanhef zegt Hij: Slachtoffers en offergaven, brandoffers en zondoffers, hebt Gij niet gewild, noch daarin een welbehagen gehad, hoewel zij naar de Tora gebracht worden. Doch daarna heeft Hij gezegd: Zie, hier ben Ik om Uw wil te doen. Hij heft het eerste op, om het tweede te laten gelden.

Krachtens die wil zijn wij eens voor altijd geheiligd door het offer van het lichaam van Yeshua haMashiach! (Om deze reden zeggen wij messiasbelijdende Joden in onze b'rachot, dat wij geheiligd zijn door het bloed van Yeshua en niet door de geboden!) Voorts staat elke priester dagelijks in zijn dienst om telkens dezelfde offers te brengen, die nimmer de zonden kunnen wegnemen; deze echter is, na een offer voor de zonden te hebben gebracht, voor altijd gezeten aan de rechterhand van G'd, voorts afwachtende, totdat Zijn vijanden gemaakt worden tot een voetbank voor Zijn voeten. Want door een offerande heeft Hij voor altijd hen volmaakt, die geheiligd worden. En ook Ruach haQodesh [de Heilige Geest] geeft ons daarvan getuigenis, want nadat Hij gezegd had: Dit is het verbond, waarmee Ik Mij aan hen verbinden zal na die dagen, zegt de Eeuwige: Ik zal Mijn wetten in hun harten leggen, en die ook in hun verstand schrijven, en hun zonden en ongerechtigheden zal Ik niet meer gedenken. Waar dan voor deze dingen vergeving bestaat, is er geen zondoffer meer nodig. Daar wij dan, broeders, volle vrijmoedigheid bezitten om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Yeshua, langs de nieuwe en levende weg, die Hij ons ingewijd heeft, door het voorhangsel, dat is, Zijn vlees, en wij een grote priester over het huis G'ds hebben, laten wij toetreden met een waarachtig

hart, in volle verzekerdheid des geloofs, met een hart, dat door besprenging gezuiverd is van besef van kwaad, en met een lichaam, dat gewassen is met zuiver water. Laten wij de belijdenis van hetgeen wij hopen onwankelbaar vasthouden, want Hij, die beloofd heeft, is getrouw.”

Surinaams: “A Tru, a fosi ferbontu ben abi en fasi nanga en wet tu fu dini Gado, én a ben abi en santapresi tu na grontapo fasi. Bikasi den ben meki a ferbontu-oso so: na ini a fosi presi a bigi kandratiki ben de, nanga a tafra nanga den soribrede; én dati den de kari a santapresi. Ma na baka fu a garden di meki tu a presi ben de, disi den de kari a morosantapresi. Dati ben abi a gowtu smoko-komforo nanga a ferbontukisi, disi ben tapu krin krin nanga gowtu; na ini a kisi a gowtu dyogo ben de, disi ben abi a mana, nanga a tiki fu Aharon, disi ben grun, nanga den tu lei fu a ferbontu. Ma na a kisi tapu den Kerubim fu a glori fu Gado ben de, den ben tapu a gnadetrown; ma fu densani wi no sa taki pisi pisi, so leki wi de. We, di den klari nanga alasani, den domri ben go alaten na ini a fosi presi, du a wroko fu dini Gado. Ma na ini a presi di meki tu a grandomri wawan ben de go ibri yari wantron, ma no sondo brudu; dati a ben trowe fu en srefi én fu asani, disi a pipel ben misi. Nanga dati Ruach haQodesh [Santa Yeye] ben sori taki, a pasi, fu go na ini a morosantapresi, no opo ete. so langa a fosi oso de tan, disi ben de wan prenki fu a srefi ten di denben tyari presenti nanga srakti-ofrandi kon, disi toku no ben kan meki a suma konsensi kon krin én santa, di ben dini Gado; nomo nanga nyanyansani én dningisani én nanga so meni wasi én dorosei plekti fu skin; dati den ben musu du so langa, te a moro bunsani sa kon. Ma di Mashiach ben kon, a grandomri fu den gudu, disi de fu a tra libi, En ben go na ini wan moro bigi én moro bun ferbontu-oso, disi libisma anu no ben meki, dati taki, disi no meki na grontapu fasi. A no ben teki brudu tu fu den boko én fu den pikin kow, ma nanga En srefi brudu A ben go wantron na ini a leti santapresi; én so A ben ferlusu wi te fu alaten. Bikasi efu a brudu fu den kow én fu den boko, en a asisi fu wan yongu kow, disi den spater trowe na den doti suma tapu, kan meki den skin fu den kon santa én krin baka; o meni moro a brudu fu Mashiach sa krini wi konsensi, puru den dede wroko, meki wi dini a libi Gado, di En, disi no abi fowtu, ben gi En srefi abra fu wan ofrandi gi Gado nanga tranga fu Ruach haQodesh [Santa Yeye]? Én fu dat ede En de a mindniman fu a nyun testamenti, fu nanga En dede, disi A ben dede, fu fersun den sondu, disi suma ben du na a ten fu a fosi testamenti, now den suma, disi En ben kari, sa kisi na erfenis fu tego, disi En ben pramisi gi den. Bikasi pe wan testamenti de, na dape a de fanowdu, fu a sma, disi ben meki da testamenti, musu dede fosi. Bikasi wan testamenti de kisi en krakti fosi, te suma dede kba; ma so langa a sma de na libi, disi ben meki a testamenti, a no abi krakti ete. Fu dat ede a fosi testamenti tu no ben meki sondo brudu. Bikasi di Moshe [Moses] ben taki ala den gebod kaba gi a heri pipel, so leki fa den de na ini a wét, dan a teki brudu fu pikin kow nanga krabita, moksi nanga watra, én nanga redi wol én isop a nati a buku nanga a heri pipel. A taki: Dati de a brudu fu a ferbontu, disi Gado ben taki fu En gi unu. So srefi a ferbontu-oso nanga ala den santa wrokosani a nati tu nanga brudu. Pikinmoro alasani musu wasi krin na ini brudu, so a wét de taki; én sondo fu trowe brudu, no wan pardon no de. Na so a ben de fanowdu tru, fu den eksempre fu densani, disi de na hemel, musu kon krin na so fasi; ma den hemelsani srefi musu abi moro bun ofrandi, leki di fu den ben de. Bikasi mashiach no ben go na ini a santapresi, disi libisuma anu ben meki, én disi ben de wan marki nomo fu a letiwan; ma na ini hemel srefi A ben go, fu kon tanapu noya na Gado fesi, fu wi kan feni bun. A no abi fu gi En srefi abra tu moro leki wantron, leki grandomri de go ala yari na ini a santapresi, no nanga a brudu fu en srefi. Bikasi dan A ben sa musu pina furutron kaba, fu sensi Gado ben meki grontapu. Ma now En ben kon sori En srefi wantron na disi bakaten, fu puru a sondu nanga wan ofrandi fu En srefi. Én so leki Gado ben poti gi suma taki, den musu dede wantron, én dan a krutu sa kon: So srefi den ben kiri Mashiach wantron tu leki wan ofrandi, fu A puru furu suma sondu; ma di fu tutron den sma, disi de wakti En, fu den mu feni bun, sa si En sondo sondu. Bikasi a wét, di abi a skein wawan fu den gudu fu a tra libi, ma no a leti prenke srefi fu densani; fu dat ede nanga den srefi ofrandi, disi den de tyari kon ala yari doro, a no kan meki den sma kon de sondo fowtu. disi de tyari a ofrandi kon. Efu no so, den ben sa kaba fu meki ofrandi, efu den sma, disi ben du dati wantron, én disi ben kon krin kaba, no ben abi wan hebi konsensi moro fu den sondu. Ma den ofrandi meki den kon memre den sondu fu den ala yari nyun nyun agen. Bikasi a brudu fu kow nanga krabita no kan puru sondu; dati no kan de. Fu dat ede di En kon na grontapu, A taki: Ofrandi nanga presenti Yu no ben wani; ma wan suma skin Yu ben gi Mi. Bron-ofrandi nanga sondu-ofrandi Yu no lobi. Dan Mi taki: Luku, Mi de kon, fu du Yu wani, Mi Gado! Na ini Buku den ben skrifi fu Mi. We, di A ben taki na fesi taki: Ofrandi nanga presenti én bron-ofrandi nanga sondu-ofrandi Yu no ben wani, Yu no lobi den srefi; en toku a wét ben meki den musu tyari den kon. Dan A taki: Luku, Mi de kon, fu du Yu

wani, Mi Gado! Én dan so A puru a fosisani, fu A poti a trasani. We, nanga a wani fu Gado wi ben kon santa nanga a wan ofrandi fu a skin fu Yeshua haMashiach. Ibriwan tra domri de tanapu aladei, de du en wroko, én nofotron a de tyari den srefi ofrandi kon baka agen, disi toku no kan puru den sondu noiti. Ma disi dya, di En ben tyari wan ofrandi kon fu suma sondu ede, now A de sidon te fu alaten na a leti-anu sei fu Gado; én yanda A de waktu now, te den feyanti fu En sa lidon na ondro En futu fu En futubangi. Bikasi nanga a wan ofrandi A ben meki ala den suma de sondro fowtu alaten, disi ben kon santa. Dati a Ruach haQodesh [Santa Yeye] ben sori krin tu gi wi. Bikasi di A ben taki fosi taki: Dati de a ferbontu, disi Mi sa meki nanga den na baka fu disi ten, Masra de taki: Mi sa gi Mi wét na ini den ati ; na ini den ferstan Mi sa skrifi en. Én ala den sondu nanga ogri wroko fu den Mi no sa memre moro. We, pe pardon fu son du de, na dape no wan ofrandi fu sondu no de fanowdu moro. We dan, un brada! Di wi abi kowru ati, fu go na ini a morosantapresi nanga a brudu fu Yeshua, na wan nyun én libi pasi, disi En ben opo gi wi, meki wi kan pasa a garden doro, dati de a libisma skin fu En; én di wi abi so wan bigi domri na ini a oso fu Gado; meki wi go krosbe dan nanga oprekti ati, nanga leti fasti bribi, meki wi ati wasi én kon fri fu a ogri konsensi én meki wi skin wasi tu nanga krin watra, én meki wi hori a bekenti fu a howpu fu wi tranga, disi no de seki; bikasi Gado de getrouw, disi ben pramisi En gi wi!" **Hindoestaans:** "Pahila bát-cit karke Parmeswar Israel ke agwa log ke ádar kare ke kám setiáís aur dunia par ek pawitr jagaha banwáís. U jagaha ek parda se dui bhág me bátal raha. Áge wála 'pawitr jagaha' boláwal ját raha. Oman sona ke cirág raha aur ek tafra jaun par pawitr bret raha. Páche wála bhág ke nám 'sab se pawitr jagaha' raha. Huwa par ekgo sona ke tafra raha lohban sulgáwe khátin. Aur bát-cit ke bákas huwa bhi raha. U bákas sona se capkával raha. Oman ek sona ke bartan me swarag ke bret raha. U bret 'mána' boláwal gail. Aur oman bhi Aharon ke hariáil láthi raha jaun phul deis raha, aur bhi dui tukkara patthar jaun par Parmeswar ápan báccit ke bát likhis raha. Bákas par duigo sona ke swarag ke log raha dekháwe khátin ki Parmeswar ketana máhán hai. U duno ápan pakhna se bákas ke dhapna cháí deis. Dhapna par balidán ke khun chirkáre se páp ke chama milat raha. Hamlog ekare báre me isáit phor-phorke na batái sakila. Aisane Parmeswar ke pawitr jagaha banáwal gail raha. Aur roj agwa log áge wála bhág me ját raha ápan kám kare khátin. Baki baris me ek dafe kháli sab se barka agwa páche wála bhág me ját raha. Aur khun leike u ápan páp aur játi log ke páp khátin jaun ulog Parmeswar ke kuch balidán karat raha. Aise Ruach haQodesh [Pawitr Átma] dekháwat raha ki jab talak áge wála bhág kám me láwal ját, tab talak sab se pawitr jagaha na khulal rahat. Áj hamlog ese barhia se síkh sakila ki cáhe jetana dán aur balidán karal ját, u koi ke dil na safa kar sakat raha. I to pahile ke hukum raha ki manai log ke kaise cáhi balidán kare ke, khái piye aur nahái dhowe ke. I hukum dwára kháli bahare safa dekha hai aur i sab kámil raha jab talak Parmeswar Mashiach dwára ápan náwa bát-cit na kám me láís. Baki Mashiach i náwa báccit ke barhia kám pura karke hamlogke sab se barka Agwa hoi gail hai. U swarag ke pawitr jagaha ke dwára sab se pawitr jagaha me bhittar gail. U jagaha dunia wála se barka aur ekdam se pura hai. Manai log na banáís hai aur dunia ke na hai, baki swarag ke hai. Mashiach na khasi ki to bacchia ke khun leike, baki ápan khun se bhittar gail. Aur u kháli ek dafe bhittar gail. Aisane hamlog okar dwára sada ke liye chutkára paili. Jab khasi aur bul ke khun aur bacchia ke rákhi chirkáre dwára manai log ke bahare safa dekha hai, tab ketana auro Mashiach ke khun hamlogke dil safa kar sakiga. Parmeswar ke amar Átma ke dwára u apane ke pura balidán ghat Pita Parmeswar khátin deis hai. Okar khun hamlogke soc-bicár safa kariga jeme hamlog maut ke rasta chorke jinda Parmeswar ke kamkartan hoi saki. Ohi ke máre Yeshua ek náwa bát-cit ke Agwa hoi gail hai. Okar maut dwára u saja me se chutkára dewe hai jaun pápi log páwat jab pahila bát-cit kámil raha. I rakam se Parmeswar ke boláwal wálan sada ke liye okar wáda karal hak páiga. Aisan bát-cit ek kágaj ner hai, jaun par likhal hai ki mare ke bád koi ke sab dhan-daulat se ka hoiga. Baki aisan kágaj kámil howe hai jab u mar ja hai. Aisan kágaj kháli maut ke bád kám me áwe hai. Jab talak hak dewe wála jinda hai, tab talak kágaj be-kámil rahe hai. Ohi se Parmeswar ke pahila bát-cit Israel ke játi se khun baháike karal gail hai. Moshe Parmeswar ke kánun ke sab bát játi log khátin parhis. Tab u bacchia aur khasi ke khun, páni aur lál rangal bhera ke rowa leike kánun ke pustak aur sab játi log ke uppar hisop ke per ke dárhi se chirkáris. Aur u bolís: I khun se Parmeswar ápan báccit par humkári bhare hai. Tab u pawitr jagaha aur sab agwan ke bartan par bhi khun chirkáris. Kánun ke nem se kam se kam sab cij khun se safa karal ja hai, aur begar khun baháwe se páp ke chama na mil sakiga. Parmeswar ke pawitr jagaha dunia par aur ekar sab samán kháli dekháwe hai swarag ke cij kaisan hai. Okar dunia ke pawitr jagaha janáwar ke khun se safa karal ja hai, baki swarag ke cij safa kare khátin ek auro barhia balidán jaruri hai. Mashiach ekgo insán dwára banáwal pawitr

jagaha me bhittar na gail hai. Dunia wála to kháli dekháwe hai swarag wála kaisan hai. Baki Mashiach swarag me bhittar gail hai. Aur ab u hamlogke dari par Pita Parmeswar ke áge hai. Huwa par oke jaruri na hai bár bár apane ke balidán kare ke jaise sab se barka agwa dunia par hardam kuch balidán kare ke pare hai. U har baris ek dafe na ápan khun se baki janáwar ke khun leike pawitr jagaha me bhittar ja hai. Jab Yeshua ke aise kare ke cáhat, tab oke dunia ke suru se kai bár dukh utháwe ke parat. Baki aise na hai. U sab jug ke ant me kháli ek dafe áil apane ke balidán karke páp mitáwe khátin. Sab insán ke ek dafe mare ke pari, tab Parmeswar okar uppar faisala kariga. Aisane Mashiach dher manai log ke pápburái ápan uppar leike apane ke ek dafe balidán karis hai. Aur jab u dusara dafe áiga tab u bina páp se áiga ulogke khátin jaun oke agore hai ulogke Parmeswar ke gussa me se bacáwe khátin. Parmeswar ke kánun dwára kháli Thora se dekha hai ki Mashiach hamlog khátin ketana bisál cij kariga. Cáhe har baris kuch balidán karal ja hai, tabbo ekare dwára manai log na pura hoi ja hai. Jab ádar kare wálan ke dil balidán kare ke dwára safa hoi ját aur usab ján ját ki páp se chutkára páwat, tab auro balidán na karal ját. Baki aise na hai. U balidán har ek baris sab koi ke khiál karwáwe hai ki u pápi hai. Bul aur khasi ke khun kabhi na páp mitái sake hai. Ohi se Mashiach dunia me áike Pita Parmeswar se bolis ki: Áp dán aur balidán na mangle, baki hamare khát ek insán ke dehi tajár karle. Janáwar ke jaráwe aur balidán páp mitáwe khátin ápke barhia na lage hai. Tab ham bolli: Parmeswar, dekh, jaise tor pustak me hamár bise me likhal hai, ham hia báti ápke hiccha pura kare khátin. Pahile u bole hai: Dán aur balidán kare aur janáwar ke jaráwe páp mitáwe khátin ápke na accha lagat raha. Cáhe i kánun me likhal raha, tabbo u sab cij ápke barhia na lage hai. Tab ekare bád u bole hai ki: Ham hia báti tor hiccha pura kare khátin. U pahila balidán be-kámil karke ek dusar balidán karis hai. Yeshua Mashiach ápan dehi balidán karis hai. I balidán dwára aur Parmeswar ke hiccha se hamlog hardam ke liye okar khátin alag karal gaili báti. Israel ke agwa log roj kuch balidán kare hai jaun páp kabhi na mitái sake hai. Baki Mashiach páp mitáwe khátin ek balidán karke sada ke liye Parmeswar ke dahina bagal baith gail. Ab u huwa par agore hai jab talak Parmeswar okar dusman log ke okar gor ke nice na dhar deiga. Kháli ek balidán dwára u hardam ke liye Parmeswar ke alag karal wálan ke pura kar deis hai. Ruach haQodesh [Pawitr Átma] hamlogke bhi i sab cij ke bise me samjháis ki: Prabhu bole hai: Bád me ham ulogse báccit karabe ki ham ápan kánun usabke dil me rakh debe aur usabke akkil me likh debe. Aur ham usabke páp-burái kabhi na yád karab. Jab páp ke chama hoi cukal hai, tab auro balidán ke jaruri na hai. Bhái logan, ohi khátin hamlog ab Yeshua ke khun dwára be-dar se ek rakam se swarag ke pawitr jagaha me jái sakila Parmeswar se batiái khátin. Yeshua hamlogke khát ek náwa rasta kholis náwa jivan bitáwe khátin. U i rasta kholis jab sab se pawitr jagaha ke parda phat gail. U parda okar dehi ner raha. U hamlogke barka Agwa hai aur Parmeswar oke ápan játi ke uppar baitháis hai. Ohi se cali ja ek safa dil se, pura biswás me aur safa páni se ápan dehi dhoike Parmeswar se batiái. Hamlogke dil to jaise Yeshua ke khun se chirkáre se safa hoi gail hai aur ab oman burái na hai. Hamlogke wáda kare Wála bharosádár hai, ohi khátin jaun ása ke bise me hamlog gawáhi deila, oke hardam pakarle rahu. Aur hamlog ek dusare ke khiál kari ja aur apane me cetái dei ja pyár aur barhia kám kare ke.”

Javaans: “Para sedulur, prejanjian sing ndisik kuwi ngomongké bab pernatán-pernatán lan panggonan pangabektí nang bumi kéné, gawéané manungsa. Kuwi kaya ngéné: ènèng tarup sing didekné nang sebelah njaba. Iki sing diarani Panggonan Sutyi. Nang njeroné panggonan pangabektí iki ènèng wadah dian, ènèng méjané lan nang méjané ènèng rotiné sing dipasrahké marang Gusti Elohim. Nang mburiné panggonan pangabektí sing diarani Panggonan Sutyi kuwi ènèng kamar liyané sing ketutupan karo kordèn sing kandel gombalé, dadiné sak mburiné kordèn kuwi ora tau kétok blas. Kamar sing nang mburiné kordèn kandel kuwi diarani Panggonan Sing Sutyi Déwé. Nang njeroné kamar kuwi ènèng altaré gawéan emas kanggo ngobong menyan. Nang kono uga ènèng kasé wadah prejanjiané Gusti Elohim lan kas kuwi njaba-njeroné disalini karo emas. Nang njeroné kas kuwi uga ènèng kendi gawéan emas isiné manah, yakuwi roti sing sangka swarga lan uga ènèng tekené Imam Gedé Aharon. Mbiyèn teken kuwi tau metu kembangé. Kejaba kuwi kabèh, nang njeroné kas emas kuwi uga ènèng watuné rong lembar sing ngemot tulisané angger-angger sepuluh. Nang sak nduwuré kas emas kuwi ènèng retyané mulékat loro sing nggumunké banget. Swiwiné mulékaté gatuk, nutupi panggonan nang kas kuwi, sing jaréné nang panggonan kuwi Gusti Elohim mbuwang dosané manungsa. Retya loro kuwi tandané nèk Gusti Elohim nang kono. Nanging saiki aku ora arep ngomongké bab kuwi kabèh siji-siji. Ya kaya ngono kuwi enggoné sembarang-mbarang ketata nang sakjeroné Panggonan Sutyi mau. Saben dina para imam pada mlebu nang panggonan Sutyi sing nang ngarep, arep ngurusi penggawéané. Nanging namung Imam Gedé sing dililani

mlebu nang panggonan Sing Sutyi Déwé lan kuwi waé namung setaun sepisan. Nèk Imam Gedé mlebu, dèkné kudu nggawa getih sing kudu dipasrahké marang Gusti Elohim, jalaran sangka dosané dèkné déwé lan dosa-dosané wong-wong sing ora njarak. Lantaran pernatan-pernatan mau kabèh Ruach haQodesh [Roh Sutyi] ndunungké kanti tyeta nèk suwéné ijik pada manut marang pernatan-pernatan kuwi manungsa ora bisa mara nang ngarepé Gusti Elohim. Panggonan Sutyi sing nang ngarep kuwi nggambarké pangabekti kaya sing dilakokké ing dinané saiki, miturut prejanjian sing lawas. Nanging pawèh lan kurban sing dipasrahké marang Gusti Elohim kuwi ora bisa ngresiki atiné wong-wong sak kabèhé. Barang-barang kuwi namung wujud pangan, ombèn lan werna-werna tata-tyara bab reresikan. Kuwi kabèh namung pernatan-pernatan lan tata-tyara pangabekti sing kudu dilakokké tumekané Gusti Elohim nganyarké tyarané pangabekti. Mulané, para sedulur, saiki Mashiach wis teka lan Dèkné dadi Imamé Gedé awaké déwé. Bareng karo Mashiach, Gusti Elohim ngedunké sembarang sing betyik kanggo awaké déwé, sembarang sing sakdurungé wis dijanji. Mashiach ora ngladèni Gusti Elohim nang tarup gawéané manungsa, tegesé ora panggonan ing donya kéné, nanging panggonan sing luwih apik lan sutyi sak kabèhé. Para sedulur, kowé ngerti nèk Imam Gedé kuwi mlebu nang panggonan Sing Sutyi Déwé nggawa getihé wedus apa pedèt, dipasrahké marang Gusti Elohim. Nanging Mashiach mlebu sepisan kanggo slawasé nang panggonané Gusti Elohim nang swarga lan kenèng diarani nèk Dèkné masrahké getihé Dèkné déwé marang Gusti Elohim, ora getihé wedus apa pedèt. Mengkono kuwi Mashiach mbayar dosané awaké déwé sak kabèhé lan Gusti Elohim bisa ngluwaré awaké déwé sangka pangwasané dosa, supaya awaké déwé bisa dadi siji karo Dèkné slawasé. Para sedulur, miturut prejanjian sing lawas kuwi ngéné: nèk ènèng wong nglakoni ala, Imamé Gedé terus mbelèh wedus lanang apa sapi lanang, apa ngobong kurban pedèt terus awuné dityampur karo banyu dityiprat-tyipratké marang wong sing nglakoni ala. Sakwisé kuwi wongé wis dianggep resik menèh. Mulané para sedulur, nèk getihé kéwan waé wis bisa marakké wong sing nglakoni ala ngabekti marang Gusti Elohim menèh, apa ora ngungkul-ungkuli kuwi kwané getihé Gusti Yeshua. Katuntun karo Roh sing langgeng Mashiach masrahké uripé sak kabèhé marang Gusti Elohim dadi kurban sing resik. Mashiach wis mati nglabuhé awaké déwé, mulané saiki awaké déwé ora rumangsa nduwé salah, senajan awaké déwé mauné nglakoni ala lan kudu dipatèni karo Gusti Elohim. Nanging saiki awaké déwé wis diutyuli sangka rasa salah kuwi, supaya awaké déwé bisa ngabekti lan ngladèni Gusti Elohim sing urip, saiki lan slawasé. Kejaba sangka kuwi para sedulur, kowé kudu ngerti bab sing arep tak omong iki. Mashiach wis nglakoni pati nggawèkké dalan awaké déwé, supaya awaké déwé bisa ngabekti lan ngladèni Gusti Elohim. Gusti Elohim saiki miji Dèkné dadi Imam Gedé sing ngrukunké manungsa karo Gusti Elohim lan nglakokké prejanjian sing anyar. Mengkono kuwi wong-wong sing wis dipanggil nurut Gusti Elohim manut prejanjian sing ndisik bisa nampa panduman sing langgeng, kaya sing wis dijanji karo Gusti Elohim. Kuwi bisa klakon, jalaran Mashiach wis nglakoni pati kanggo nebus dosa-dosa kabèh sing dilakoni karo wong-wong sing pada manut marang prejanjian sing ndisik. Gampangé omong para sedulur, dipikir déwé! Nèk ènèng tèstamèn, tèstamèn kuwi bisané kanggo nèk bisa ngétokké, nèk sing nulis tèstamèn kuwi wis mati tenan. Nèk sing nggawé tèstamèn ijik urip, tèstamèné ora kanggo gawé blas. Awit tèstamèn kuwi bisané kanggo namung nèk sing nulis tèstamèn kuwi wis mati. Mulané saiki awaké déwé bisa dunung nèk prejanjian sing ndisik kuwi ya kudu dilakokké karo getih, tegesé kudu ènèng sing dipatèni. Wujuté mbiyèné kepriyé? Ndisiké nabi Moshe [Moses] ndunung-ndunungké wèt-wété Gusti Elohim marang wong-wong. Sakwisé kuwi dèkné terus njikuk getihé pedèt apa tyempé. Kuwi terus dityampurké banyu. Nabi Moshe terus nggawé kwas karo gagang-gagangé lan godong-godongé hisop sing ditalèni dadi siji karo wuluné wedus gèmbèl sing dikèki rupa abang mateng. Kuwi sing dienggo ngepyur-epyuri kitabé lan wong-wongé karo getihé. Sak barengé ngepyur-epyuri kuwi nabi Moshe ngomong ngéné: Iki getih sing dienggo nglakokké prejanjiané Gusti Elohim marang kowé. Mengkono uga nabi Moshe ngepyuri panggonané lan piranti-pirantiné kabèh sing dikanggokké ing pangabekti. Miturut wèt-wété nabi Moshe pantyèn mèh sembarang disutyèkké nganggo getih. Mengkono uga dosa, bisané dingapura namung nèk ènèng getih mili. Para sedulur, dipikir déwé saiki! Lah nèk barang-barang sing namung dadi gambaré prekara-prekara sing nang swarga waé kudu disutyèkké nganggo kurban sing kaya ngono, lah prekara-prekara sing nang swarga menèh, apa ora kudu luwih gedé kurbané? Nèk dipikir para sedulur, Mashiach ora mlebu nang panggonan pangabekti gawéané manungsa, sing namung ayang-ayangé panggonan pangabekti sing tenan nang swarga, ora. Nanging Mashiach pantyèn mlebu tenan nang swarga. Nang kana Dèkné saiki nang ngarepé Gusti Elohim dadi wakilé awaké déwé,

ndongakké awaké déwé, supaya Gusti Elohim ngréwangi awaké déwé. Kowé ngerti déwé nèk Imam Gedé kuwi setaun sepisan mlebu nang Panggonan Sing Sutyi Déwé nggawa getih, nanging dudu getihé dèkné déwé. Nanging Mashiach ora mlebu bolak-balik nang swarga masrahké uripé Dèkné déwé dadi kurban marang Gusti Elohim. Semunggoné ngono mesti kawit wiwitané jaman Dèkné kudu nglakoni kasangsaran ping pirang-pirang. Nanging wujuté ora ngono. Kanggo masrahké uripé dadi kurban marang Gusti Elohim, Mashiach namung teka sepisan nang jagat, ing jaman entèk-entèkan. Ya kurbané Mashiach kuwi sing mbuwang dosané manungsa. Pantyèn wis dadi pestiné manungsa kabèh mati sepisan lan sakwisé mati manungsa bakal dikrutu karo Gusti Elohim. Mengkono uga Mashiach, sing dadi manungsa, nglakoni pati sepisan dadi kurban sing bisa mbuwang dosané kabèh wong. Dèkné ya bakal teka menèh nang jagat, ping pindoné, ora kanggo nebus dosané manungsa, ora, nanging nggawa sak ènèngé kabetyikan kanggo kabèh wong sing pada ngarep-arep tekané Dèkné. Para sedulur, wèt-wèté nabi Moshe kuwi namung ayang-ayangé prekara-prekara sing betyik sing bakal diedunké karo Gusti Elohim. Kuwi dudu sing tenané. Saben taun wong-wong nggawa kurban dipasrahké marang Gusti Elohim, kurban sing tunggalé waé, nanging kuwi ora bisa marakké wong-wong sing ngumpul lan pasrah kurban bisa nampa pangapura sangka dosané sak kabèhé. Semunggoné bisa ngono, mesti wong-wong ya wis lèrèn enggoné masrahké kurban, awit pada ngerti nèk dosané wis dingapura kabèh sakwisé masrahké kurban sepisan. Nanging wujuté kurban sing dipasrahké marang Gusti Elohim saben taun mau malah ngélingké wong-wong bab dosa-dosané. Dadiné pada ngakoni déwé nèk getihé sapi apa wedus kuwi ora bisa mbuwang dosané. Pantyèn kuwi ya bener, mulané dongé Mashiach arep teka nang jagat kéné, Dèkné ngetokké tembung ngéné marang Gusti Elohim: Pawèh apa kurban ora mbok kepéngini, Kowé malah nyawiské badan kanggo Aku. Kurban obong-obongan ora mbok senengi, semono uga kurban sembelèhan kanggo mbuwang dosa. Aku terus ngomong: Saiki Aku mara nang nggonmu, duh Elohimku. Aku kepéngin nuruti karepmu, miturut apa sing ketulis bab Aku nang Kitab. Para sedulur, kowé mesti nitèni nèk Mashiach ndisiké ngomong ngéné: Kowé ora kepéngin pawèh apa kurban lan kurban obong-obongan apa kurban sembelèhan kanggo mbuwang dosa ya ora mbok senengi. Lah sakjané lak Gusti Elohim déwé ta sing nggawé pernatan-pernatan kurban kuwi? Sakwisé kuwi Dèkné terus ngomong: Saiki Aku mara nang nggonmu, duh Elohimku, Aku kepéngin nuruti kekarepanmu. Lah kuwi nduduhké apa para sedulur? Kuwi ndunungké nèk Gusti Elohim wis nyingkirké tyarané kurban sing lawas lan diganti karo kurban sing anyar. Jalaran Gusti Yeshua haMashiach wis nuruti kekarepané Gusti Elohim, mulané awaké déwé kabèh wis diresiki sangka sak ènèngé dosa. Kuwi bisa keturutan, jalaran Mashiach wis masrahké badané dadi kurban, kuwi namung sepisan kanggo slawasé. Kejaba sangka kuwi para sedulur, iki dipikir jaja. Imam-imam Ju dina-dinané pada ngurusi kuwajibané karo ngadek lan ya ping pira waé masrahké kurban sing tunggalé. Nanging kurban-kurban kuwi ora bisa mbuwang dosa. Lah Mashiach namung masrahké kurban kanggo nebus dosa sepisan kanggo slawasé. Sakwisé kuwi dèkné terus njagong nang sebelahé Gusti Elohim, mèlu ngwasani sembarang. Mashiach saiki ngentèni waktuné nèk Gusti Elohim bakal nelukké mungsuhé kabèh lan didadèkké antyik-antyikané sikil. Dadiné karo kurban namung sepisan Mashiach ngresiki wong-wong sangka dosa, supaya bisa pantes nang ngarepé Gusti Elohim lan bisa masrahké uripé sak kabèhé marang Dèkné. Ruach haQodesh [Roh Sutyi] ya wis nyeksèkké bab iki nang Kitab. Gusti ngomong ngéné: Iki perjanjian sing mbésuk bakal tak gawé karo wong-wong. Gusti terus ngomong menèh: Aku bakal nulis angger-anggerku ing atiné lan bakal tak tandur ing batiné. Aku ora bakal ngélingké sakkèhé dosané lan salahé. Dadiné para sedulur, nèk dosa-dosané lan salah-salahé wis dingapura, wis ora mbutuhké kurban liyané menèh kanggo mbuwang dosa. Para sedulur, jalaran Gusti Yeshua wis nglakoni pati kanggo nebus dosané awaké déwé, saiki awaké déwé bisa mara karo kendel nang ngarepé Gusti Elohim, mangertèni nèk Dèkné bakal nampa awaké déwé. Awit Gusti Yeshua wis mbukakké dalan kanggo awaké déwé, dalan sing anyar lan sing urip, liwat kordèn sing mauné ngalang-alangi awaké déwé, nanging saiki wis kasuwèk lan kebukak, bareng karo patiné Gusti Yeshua, dongé dèkné masrahké badané dadi kurban nang kayu pentèngan. Karomenèh awaké déwé saiki nduwé Imam Gedé sing dadi penggedéné omahé Gusti Elohim. Mulané para sedulur, hayuk awaké déwé pada mara nang ngarepé Gusti Elohim karo ati sing resik lan pengandel sing mantep. Hayuk pada mara karo ati sing wis ora nduwé rasa salah lan badan sing wis diresiki karo banyu sing tus. Hayuk awaké déwé pada mantep tenan ing pengarep-arep sing wis diakoni karo awaké déwé, awit awaké déwé ngerti nèk Gusti Elohim, sing ngekèki janji marang awaké déwé, ora goroh, nanging bakal nuruti janjiné.” (עבריים [Ivrim [Hebreeën] 9:1-10:23).

Witte klederen

Wij hebben dus uit de voorgaande teksten kunnen concluderen dat de eerste bok, die geslacht werd voor de zonden van het volk de stervende Yeshua moest symboliseren, terwijl de tweede bok de satan voorstelde, op wiens hoofd uiteindelijk al de zonden waarvan hij de aanstichter is, zullen worden geworpen en daarom is de hogepriester uit Leviticus een beeld van de opgestane Yeshua, die nu onze Hogepriester is in het hemelse Heiligdom! In Leviticus 16:4 lezen wij, dat Kohen haGadol, de hogepriester, bij het betreden van Qadosh haQadoshim, het heilige der heiligen, gekleed was in witte kleren, wit linnen: *“Slechts op deze wijze zal Aharon het heiligdom binnengaan... Het heilige linnen onderkleed zal hij aantrekken en een linnen broek zal over zijn vlees zijn en met een linnen gordel zal hij zich omgorden en een linnen tulband zal hij zich ombinden; dit zijn heilige klederen, die hij zal aantrekken, nadat hij zijn lichaam in water gebaad heeft.”* - De hogepriester, die op de Grote Verzoending moest doen met het bloed van de geslachte bok, mocht enkel in wit linnen gekleed, zonder sieraden, in nederigheid, alleen gedekt door zijn reinheid in onschuld, welke de Eeuwige hem door de witte kleren gaf, het heiligdom binnen gaan, want de witte kleding symboliseert de rechtvaardiging en de reiniging der heiligen door het bloed van Yeshua. In Openbaring lezen wij: *“En rondom de troon waren vierentwintig tronen, en op die tronen waren vierentwintig oudsten gezeten, in witte klederen gekleed en met gouden kronen op hun hoofden... Daarna zag ik, en zie, een grote schare, die niemand tellen kon, uit alle volk en stammen en natiën en talen stonden voor de troon en voor het Lam, bekleed met witte gewaden en met palmtakken in hun handen. En één van de oudsten antwoordde en zeide tot mij: Wie zijn dezen, die bekleed zijn met de witte gewaden, en vanwaar zijn zij gekomen? En ik sprak tot hem: Mijn heer, gij weet het. En hij zeide tot mij: Dezen zijn het, die komen uit de Grote Verdrukking; en zij hebben hun gewaden gewassen en die wit gemaakt in het bloed des Lams.”* (חזירון Chizayon [Openbaring] 4:4, 7:9 en 7:13-14). Het kostbare bloed van Yeshua reinigt ons van alle zonden en maakt ons witter dan sneeuw (תהלים Tehilim [Psalmen] 51:9). Denk hierbij ook aan ישעייהו Yeshayahu [Jesaja] 1:18, waarin staat: *“Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, ze zullen worden als witte wol.”* Om deze reden draagt op Yom Kipur [de Grote Verzoending] eenieder witte kleding, als teken van reinheid die het gevolg is van de verzoening die Yeshua tot stand heeft gebracht. Ook de Kipot [keppeltjes] van de mannen en de hoofddoeken van de vrouwen zijn wit. Leren schoeisel wordt niet gedragen, maar in plaats daarvan bij voorkeur witte linnen schoenen of zelfs gympies. De hele synagoge is eveneens in het wit, ook de dekkleden van de bima, de mantels van de torarollen en het voorhangsel van de Aron haQodesh, de kast waarin de torarollen worden bewaard. Met onze witte kleding drukken wij ook ons oprechte streven uit om in ספר החיים Sefer haChayim [het Boek des Levens] ingeschreven te staan, zoals wij in חזירון Chizayon [Openbaring] 3:5 kunnen lezen: *“Wie overwint zal aldus bekleed worden met witte klederen; en Ik zal zijn naam geenszins uitwissen uit het Boek des Levens, maar Ik zal zijn naam belijden voor Mijn Vader en voor Zijn engelen.”* - *“Wie overwint”*, staat er, dus wie aan G'ds Woord blijft vasthouden en Zijn wil blijft gehoorzamen, zelfs tegen de stroom in! Onze geestelijke kleren zijn vaak door de wereld bezoedeld, en daarom mogen ons de broeders en zusters ten voorbeeld dienen, over wie één vers eerder, namelijk in חזירון Chizayon [Openbaring] 3:4, het volgende staat geschreven: *“Doch gij hebt enkele personen te Sardes, die hun klederen niet hebben bezoedeld, en zij zullen met Mij in witte klederen wandelen, omdat zij het waardig zijn.”* Witte klederen zijn dus ook een teken dat iemand waardig is om met Yeshua te mogen wandelen. Maar om dat te kunnen doen moet onze oude, zondige mens eerst sterven en in het watergraf worden begraven, zoals wij in Romeinen 6 kunnen lezen. Daarom is het ook geen toeval dat in de gemeenten, waar de doop door onderdompeling wordt toegepast, de dopeling een stralend witte jurk draagt, die veel weg heeft van een תכריך Tachrich, een doodskleed! In het Jiddisch noemen wij zo een doodskleed een Kittel. Het is inderdaad letterlijk een doodskleed, want ook in de Joodse traditie draagt men bij speciale gelegenheden een Kittel als herinnering aan de sterfelijkheid van de mens. Zo is het vrij algemeen bij de Joden, die uit het oosten stammen, de gewoonte van de heer des huizes, om op de Sederavond voor Pesach een Kittel aan te trekken. Deze gewoonte heeft in dit geval weliswaar niets met een begravenis te maken, maar het witte doodsgewaad herinnert wel aan het opperkleed van de hogepriester voor de

plechtigheid. Plechtig is het zeker, en ergens is het toch wel een symbool voor de dood van Yeshua, die al spoedig op Zijn laatste Sedermaaltijd hier op aarde volgde. En zo heeft de Kittel ook op Yom Kipur een dubbele betekenis: het wijst enerzijds naar het verzoenend lijden en sterven van Yeshua, die door de eerste bok wordt uitgebeeld, maar tegelijkertijd naar de hogepriester, die het beeld is van onze opgestane Heer, onze Hogepriester in het hemelse Heiligdom! Veel Joodse mannen dragen dus op Yom Kipur een Kittel, want witte kleding is een symbool van heiliging en het sterven van je oude leven. Wie een nieuwe levensfase ingaat, bijvoorbeeld een huwelijk, draagt ook een Kittel. Yom Kipur kan worden beschouwd als het binnengaan van zo een nieuwe fase. Witte kleding is een beeld van reinheid en daarom is het van oudsher gebruikelijk zowel in de Joodse alsook in de christelijke traditie, dat een bruid, die als maagd het huwelijk ingaat, op de bruiloft gekleed is in een witte jurk met een witte sluier. Zo zal het ook eens zijn op de **bruiloft des Lams** met zijn bruid, de gemeente: *“En ik hoorde als een stem van een grote schare en als een stem van vele wateren en als een stem van zware donderslagen, zeggende: Halleluja! Want de Eeuwige, onze G'd, de Almachtige, heeft het koningschap aanvaard. Laten wij blijde zijn en vreugde bedrijven en Hem de eer geven, want de **bruiloft des Lams** is gekomen en Zijn vrouw heeft zich gereedgemaakt; en haar is gegeven zich met **blinkend en smetteloos fijn linnen** te kleden, want dit fijne linnen zijn de rechtvaardige daden der heiligen. En hij zeide tot mij: Schrijf, zalig zij, die genodigd zijn tot het bruiloftsmaal des Lams!”* **Surinaams:** *“Én mi yere wansani leki wan sten fu wan bigi ipi suma, én leki wan sten fu furu watra, én leki wan sten fu tranga dondru, disi taki: Haleluya! Bikasi masra, wi Gado, disi abi ala tranga, En de Grankownu! Meki wi breiti! Meki wi prisiri! Meki wig i En glori! Bikasi a trow-oso fu a Lan kon kaba, én En wefi ben meki en srefi klari; én den meki a uma weri krosi fu krin én brenki fini linen, dati de a gerechtigheid fu den santawan. Én a engel taki gi mi taki: skrifi taki, blesi fu den, disi Masra ben kari kon na a tafra fu a trow-oso fu a Lan!”* **Hindoestaans:** *“Tab ham phin se ek áwáj sunli jaise ek jhund manai aur jaise dher bahata páni, aur bhi jaise garjat bádar. Koi bolis: Haleluya! Prabhu ke barka mán! U hamlogke Parmeswar hai. U sab se máhán Wála hai aur u ab se ráj caláiga. Ab bhera ke Bacca ke biáh hoi, aur okar dulahin apane ke tajár karis hai. Áw hamlog khusiáli manái ja, aur okar ádar kari ja! Okar dulahin ke safa sapet udjar malmal kapra dewal gail hai pahine ke. I barhia mahin kapra ke matlab biswási log ke bhala kám hai. Tab pari hamse bolis: I sab bát likh de: Jaun manai log bhera ke Bacca ke biáh ke nauta páis hai, ulog sukh me rahiga!”* **Javaans:** *“Sakwisé kuwi aku terus krungu kaya swarané wong okèh banget. Swarané kaya swarané banyu okèh gemrojok lan swarané gluduk, tembungé: Pujia Gusti Elohim! Awit Gusti, Gusti Elohim awaké déwé sing kwasa déwé, Dèkné Ratu. Hayuk pada ramé-ramé lan bungah-bungah ngluhurké kamulyané. Awit wis tekan waktuné kawiné Tyempéné. Manténé wédok kelilan nganggo mori alus putih sing resik gumelap! Mori alus kuwi nggambarké penggawé bener sing ditindakké karo para umaté Gusti Elohim. Mulékaté terus ngomong ngéné marang aku: Ditulis iki: Beja wong-wong sing diundang kongkon mèlu pésta kawiné Tyempéné!”* (Chizayon [Openbaring] 19:6-9).

Hedendaagse viering van Yom Kipur

ויקרא Vayiqra [Leviticus] 16:2-34 alsook עבריים Ivrim [Hebreeën] 9:1-10:24 geven ons een inzicht in de diepere geestelijke betekenis van de Grote Verzoendag, maar de hedendaagse viering van Yom Kipur is gebaseerd op ויקרא Vayiqra [Leviticus] 23:26-32. Daar lezen wij: *“En de Eeuwige sprak tot Moshe: Maar **op de tiende van die zevende maand is de Verzoendag**; een heilige samenkomst zult gij hebben en gij zult u verootmoedigen en de Eeuwige een vuuroffer brengen. Op die dag zult gij generlei arbeid verrichten, want het is de **Verzoendag**, om over u verzoening te doen voor het aangezicht van de Eeuwige, uw G'd. **Want ieder die zich op die dag niet zal verootmoedigen, zal uitgeroeid worden uit zijn volksgenoten!** Ieder die enige arbeid verricht op die dag, zal Ik verdelen uit het midden van zijn volk. Generlei arbeid zult gij verrichten: **het is een altoosdurende inzetting voor uw geslachten**, in al uw woonplaatsen. Het zal u een volkomen Shabat zijn en gij zult u verootmoedigen. Op de negende van de maand, des avonds, **van avond tot avond**, zult gij uw Shabat vieren.”* Dit wordt in במדבר Bamidbar [Numeri] 29:7-11 nog een keer herhaald: *“**Op de tiende dag dezer zevende maand zult gij een heilige samenkomst hebben en u verootmoedigen**, gij zult generlei arbeid verrichten. Dan zult gij de Eeuwige een brandoffer, een liefelijke reuk, brengen: een jonge stier, een ram, zeven eenjarige schapen; gaaf zullen zij zijn; en het bijbehorend spijsoffer: fijn meel aangemaakt met olie, drie tienden bij de stier, twee tienden bij de ene ram,*

telkens een tiende bij elk van de zeven schapen; een geitebok als zondoffer, ongeacht het zondoffer der verzoening en het dagelijks brandoffer en het bijbehorend spijsoffer en de bijbehorende plengoffers.” - Dat de hier genoemde dierlijke offers op Yom Kipur sinds de verwoesting van de tempel niet meer toegepast worden, ook niet binnen het orthodoxe Jodendom, moge duidelijk zijn. En hoewel er sinds het offer van Yeshua er zelfs geen noodzaak meer is voor het offeren van dieren, dragen deze torateksten evenwel in belangrijke mate bij tot ons begrip van G'ds heilsplan. Let op de specifieke instructies, wanneer en hoe men dit feest moet houden. *“Maar op de tiende van die zevende maand is de Verzoendag,”* zegt haShem. *“Een heilige samenkomst zult gij hebben en gij zult u verootmoedigen...”* Hoe kunnen wij ons “verootmoedigen” op deze dag? Wat houdt “verootmoedigen” eigenlijk precies in? Kijk, door een latere rabbijnse invulling kreeg het Hebreeuwse woord תענית ta’anit ook wel de betekenis van vasten, maar de oorspronkelijke bijbelse en taalkundige betekenis is: “zich buigen voor de Eeuwige in ootmoed [in onderworpen nederigheid, in een gevoel van onderdanigheid]. Je zou ook kunnen zeggen: “Jezelf klein maken voor G'd”. Daar kan vasten bijhoren, maar het is niet de letterlijke betekenis van het woord תענית ta’anit en mag derhalve ook niet opgelegd worden, wat in het rabbijnse Jodendom echter wel het geval is! Zo is het volgens de Halacha streng verboden om in de tijd van vlak voor zonsondergang op de dag voorafgaand aan Yom Kipur tot vlak na zonsondergang aan het einde van de Grote Verzoendag te eten en te drinken. Het Hebreeuwse woord voor “vasten” is echter צם tzam, en zo komen wij het woord צומו tzumu dan ook in de letterlijke betekenis van “niet eten en niet drinken” tegen in אסתר Ester 4:16. Heel duidelijk komt het verschil tussen de beide woorden tot uitdrukking in עזרא Ezra 8:21, waar zij naast elkaar worden gebruikt: *“Toen riep ik daar, bij de rivier Ahava, een vasten uit om ons te verootmoedigen voor G'd.”* Ezra gebruikt hier de woorden צום tzum voor “vasten” en תענית t’anot voor “verootmoedigen”. In de teksten over Yom Kipur wordt dus nergens over “vasten” gesproken, want in Leviticus 16:29 staat geschreven: את־נפשתיכם תענין t’anu et nafshoteichem [verootmoedigen van de ziel] en zowel in Leviticus 23:27 alsook in Numeri 29:7 staat: את־נפשתיכם initem et nafshoteichem, wat op hetzelfde neerkomt. Ik ben dus van mening, dat het vasten op Yom Kipur wel functioneel is en ook wenselijk voor zover het op vrijwillige basis geschiedt, want ook in Ezra 8:21 wordt vasten wel degelijk verband met verootmoedigen, maar toch vind ik, dat het niet door de rabbijnen mag worden opgelegd als verplichting! Vasten geeft wel uitdrukking aan ons nederig verlangen om dichterbij tot G'd te naderen, maar velen begrijpen niet, wat de juiste redenen zijn om te vasten. Vasten is niet bedoeld om G'd te laten toegeven aan onze wil. We vasten niet om iets van G'd te ontvangen, afgezien natuurlijk van Zijn overvloedige barmhartigheid en vergeving voor onze menselijke zwakheden. Vasten helpt ons eraan herinneren hoe tijdelijk ons fysiek bestaan is. Zonder voedsel en water zouden we spoedig omkomen. Vasten helpt ons beseffen hoezeer wij G'd nodig hebben als Degene die het leven geeft en instandhoudt. Men behoort op de Grote Verzoendag daarom altijd te vasten in een berouwvolle gemoedsgesteldheid. Let op de voorbeeldige houding van Daniël tijdens het vasten: “Ik richtte mijn aangezicht tot de Eeuwige Adonai om te bidden en te smeken, in vasten en in zak en as. En ik bad tot de Eeuwige, mijn G'd, en deed schuldbelijdenis” (דניאל Daniël 9:3-4). In Leviticus 23:32 lezen wij verder: *“Op de negende van de maand, des avonds, van avond tot avond, zult gij uw Shabat vieren.”* Deze tekst toont duidelijk aan, dat de Shabat bij zonsondergang begint en eindigt, maar hier wordt niet de wekelijkse Shabat bedoeld, maar een feestdag, een ingelaste rustdag. Op die dag mag dus niet gewerkt worden. Let wel: dit werkverbod berust in tegenstelling tot het vasten niet op een rabbijnse inzetting, maar het is de Eeuwige zelf, die het voor eeuwig heeft ingesteld! Het is dus de bedoeling dat wij in principe deze dag voor Hem reserveren voor zover dat kan. In Israël is het dan ook vanzelfsprekend, maar hier in Nederland is het helaas niet in elk bedrijf en dus niet voor iedereen mogelijk om die dag verlof op te nemen. Waar echter iedereen toe in staat is, is het geven van schenkingen en aalmoezen voor de behoeftigen. Geef voor Yom Kipur derhalve met gulle hand aan de charitatieve instellingen, want Tzedaka is een daad van liefdadigheid, naastenliefde, en daarom een hoeksteen van de Joodse en Bijbelse ethiek. Maar de kostbaarste Tzedaka die wij ooit hebben ontvangen, is Yeshua zelf...!!!